

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu anu 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anu 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondū 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primesou. — Manuscripta nu se retrămitū.

N^R. 192.

Sâmbătă 13 (25) Octomvre

1884.

Nou Abonamentū

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 s'a început un nou abonamentū, la care invităm pe onorații amici și priijitori ai fōiei nōstre.

Abonamentulū: Pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unu anu 12 fl. Pentru România și streinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe unu anu 36 franci.

Rugămū pe d-nii abonați, ca sē binevoiascā a-și reînōi de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiteria diarului sē nu se întrerupā.

REDACTIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașovū in 12 (24) Octomvre.

Corespondentulū din Viena alū diarului cehicū „Narodni Listy“ a avutū o convorbire cu Ludovicū Mocsary, unulū din conducătorii stângei extreme maghiare. Intre altele viindū vorba și asupra cestiunei naționalităților, Mocsary sē fi dișū, cā în Ungaria există numai o singurā naționalitate, care este periculōsā pentru maghiarismū și acēsta este naționalitatea romānescā. Slovaci, adause Mocsary, suntū tōrte bunī patrioți, se aflā ce e dreptū între dēnșii, mai alesū între preoții evangelicī, și cāți-va panslaviști fanatici, dēr fantasiele și visurile acestora abia meritā a fi luate în considerare. Ceea ce a spusū d-lū Tisza cu privire la agitațiunile naționalităților, s'a pututū referi numai la Transilvania. Dealtmintrelea — încheiā Mocsary — e de așteptatū ca „politica energicā“ sē punā în curēndū la regulā pe Romāni și sē-i învețe a respectā superioritatea maghiarā.

Dēcā este adevēratū ceea ce raportēzā corespondentulū diarului cehicū — și deocamdatā n'avemū nici unū motivū de a trage la îndoielā aserțiunile lui — atunci nu înțelegemū cum se potrivește declarațiunea de mai susū a lui Mocsary, cu acelū pasagiu din proiectulū de adresā alū partidei independenței, în care acēstā partidā se pronunță categoricū în contra proiectatelorū măsurī excepționale.

Va sē diacă cu asemenī apucăturī voiescū cei din partida independentā maghiarā sē-și cāștigi popularitate, una declarāndū în camerā și alta afarā din camerā? Dēcā ei sperā, cā „politica energicā“ a lui Tisza va pune la regulā pe Romāni, silindu-i sē recunōscā supremația ungu-rēscā, atunci de ce mai combatū organele lorū de publicitate cu atāta înverșunare acea politicā energicā?

Ludovicū Mocsary trecea ca unū corbū albū între Unguri. Elū a fostū singurulū Maghiarū, care la 1879 și-a ridicatū vocea în contra maghiarisārei forțate a scōlelorū poporale nemaghiare, dičēndū în dietā între altele:

„Naționalitățile nu potū vedē în acestū proiectū de lege, decātū numai o acțiune îndreptatā în contra lorū, deōrece Ungurii numai pe contulū lorū se potū înmulți. Proiectulū calcā în picioare legea de naționalitate dela 1868. Vremū noi sē provocāmū odiulū, ce'lū va aduce cu sine acēstā acțiune? Naționalitățile nōstre ținū tare la naționalitatea lorū. Cu mijlōce morale nu vomū ajunge la scopū, dēr cu atātū mai

puținū cu forța. Maghiarii nu le vorū impune prin numērulū lorū și ele nu suntū în aceeași situațiune ca noi și prin urmare vorū căutā aliați în afarā. Trebuie sē recunōscemū odatā pe față cā suntemū unu statū poliglotū, de unde urmēzā cā trebuie sē evitāmū ori-ce forță și nici măcarū intențiune de-a întrebuiță forța sē nu arātāmū, ca naționalitățile nōstre se aibā sēmțulū, cā aici potū trăi sigure de libertatea lorū. Unū lucru am voitū cu vorbirea mea, ca sē se pōtā diace, cā s'a aflatū măcarū unulū dintre Maghiari, care sē-și espunā părerea francū.“

Ei bine, acestū unulū, acestū corbū albū între Unguri, sē se fi funinginitū ore și elū? Se fie ore așa de mare demoralisarea, ce-a produs'ō între Unguri îngâmfarea de putere, încātū și Mocsary sē dorēscā întrebuițarea forții contra Romānilorū?

Recunōscemū cā Mocsary a fostū sincerū și de astādātā, cānd a asiguratū pe corespondentulū fōiei cehice, cā măsurile excepționale se potū referi numai la Transilvania. Adevēratū, cā Romānii suntū singurulū elementū, de care trebuie sē ținā contū Maghiarii, dēr nu pentru cā ei ar amenință maghiarismulū, ci numai și numai pentru cā maghiarismulū nu va putē sugrumā nici într'unū casū naționalitatea lorū.

Mocsary a recunoscut'ō acēsta în 1879. Ce s'a pututū întēplā de atunci încōce ca elū sē aprobe întrebuițarea forței contra Romānilorū, ce a fostū condamnat'ō atunci? Inmulțitu-sa ore numērulū Maghiarilorū așa de tare în cei cinci ani din urmă, încātū „valahii“ sē fie unū „nimica“ în acestū statū, după cum declarā în di-lele aceste de pe catedra facultății de dreptū din Peșta unū orecare Wenzel Gusztav? Cum ar putē ei sē periclitaze maghiarismulū dēcā sunt nimica?

Sē ne lāmurimū așadēr. Suntemū odatā unde suntemū și nu mai importā dēcā amū venitū mai înainte de Unguri, cum constatā istoria, sēu după ei, cum spune Wenzel dela universitatea din Peșta. Ajunge cā suntemū aici și voimū sē fimū și mai departe: Romāni curați cu sentimente și cu culturā curatū romānescā.

Rēmāne ca viitorulū sē ne dovedēscā dēcā „politica energicā“, ce se pune în lucrare în contra-ne va fi mai tare, decātū alipirea nōstrā de limba și naționalitatea romānā!

CRONICA POLITICĂ.

Partida independenței și cea dela 1848 a decisū în clubulū ei după o discuțiune îndelungatā ca nici de astādātā sē nu iea parte la alegerea pentru delegațiuni. Mulți dintre membrii acestei partide și-au exprimatū dorința ca partida sē manifesteze în modū demonstrativū abținerea lorū membrii ei părăsindū în timpulū alegerei sala dietei; alții au fostū de părere cā va fi de ajunsū dēcā vorū dā bile albe. Asupra acestui punctū nu s'au pututū uni însă cu toții și probabilū, cā o parte din ei va părăsi sala, pe cānd cealaltā va dā bile albe. Astfelū demonstrațiunea intenționatā va face fiasco.

In Agramū situațiunea este mereu încordatā. Deōrece în ședința dela 21 l. c., care a duratū numai câteva minute era mare sgomotū cānd președintele Hrvat a făcutū propunerea ca se fie eschisi 12 Starceviciani, aceștia nēgā cā s'a făcutū propunerea și voiescū se impiedece ori-ce ședință înainte de a se ceti protocolulū. Guvernamentalii se sfătuescū di și nōpte ce se începā, dēr fără folosū. Au trebuitū sē rōge pe deputații Frank și Sipus, cari nu aparținū nici unei partide ca sē mijlocēscā unū micū

armistițiu cu Starcevicianii. Până eri negoțiările n'avurā nici celū mai micū rezultatū.

Diarele italiene își ridicā și ele vocea în cestiunea relațiunilorū dintre Italia și cele două împērāții centrale. Scimū cā proiectulū de adresā vorbesce apriatū numai despre relațiunile Austro-Ungariei cu Germania, fără sē se pomenēscā ceva și de Italia, care formā până acum alū treilea factorū în alianța puterilorū centrale. Presa italianā e nedumeritā a sci, în ce raportū stā acum Italia cu alianța celorū două imperii. Unū diarū italianū susține, cā între Italia și Germania există unū tractatū de alianță scrisū, care are valōre până în anulū 1886. »Pester Lloyd« nu vrea sē examineze cu deamēruntulū, dēcā lucrulū stā astfelū, dar se grăbesce a declarā cā raportulū Italiei cātrā Austro-Ungaria este pe deplinū paralelū cu acela cātrā Germania. Fōia lui Tisza declarā în fine cā relațiunile Italiei cātrā alianța germanā-austro-ungarā continuā a fi cātū sepōte de amicabile și nu au suferitū nici o schimbare prin nici unū evenimentū din timpulū recentū, nici prin întrevēderea dela Skiernevice, nici prin diferitele transformări ale cestiunei egiptene.

Diarele berlineze primescū din Braunschweig, informațiuni, cā în genere țera n'ar avē deosebite simpatii nici pentru Velfii hanoverani nici pentru Prusia și cā, dēcā ar fi vorba de alegere, bucurōsū s'ar alege unū regentū din casa Hohenzollern. Pare-ni-se însă cā aceste informațiuni sunt mai multū espresiunea dorinței vrenei neînsemnate fracțiunī, care gravitēzā spre Prusia, cāci pe cātū scimū întregulū ducatū recunōsce ca sucesorū îndreptățitū pe ducele de Cumberland, care aparține tocmai familiei velfice hanoverane. Dēcā lucrulū n'ar sta astfelū, atunci proclamațiunile așigate în favōrea Prusiei, n'ar fi oțēritū atātū de multū poporațiunea, încātū sēndrānescā chiar a-le rupe, precum s'a întēplatū. Unui individū, care a ruptū o astfelū de proclamațiune ce erā păzită de doi oficeri cu săbiile scōse, i se va intentā procesū de lesā-maiestate. Lucrurile se potū complicā, dēcā se vorū adevēri sgomotele, cā ducele de Cumberland e susținutū de țarulū Rusiei, care l'a sfātuitū a se înțelege cu Prusia, deși pōte numai de ochii acesteia. Se scie cā dinastia hanoveranā e înruditā cu a Rusiei și a Angliei. Chiar dēcā înțelegerea s'ar stabili în condițiunile puse de Prusia, totuși e în interesulū celorū trei puteri înrudite, ca ducele de Cumberland sē-se sue pe tronulū Braunschweigului.

Se lățise fama, cā comandantulū superiorū alū trupelorū franceze din Tonking, generalulū Briere de l'Isle, ar fi cerutū sē i-se trāmitā întāriri și cā în urma acēsta se va trāmite unū corpū de armatā întregū în China. Acum se desminte acēsta scire și se observā, cā dēcā trupele din Tonking vorū avē lipsā de ajutorū, se vorū trāmite acolo trupe din Algeria nu din Francia, ca sē nu suferē conturbare planulū de mobilizare. Camera a alesū o comisiune, care va avē a se consultā asupra creditului cerutū pentru Tonking. Se diace cā majoritatea membrilorū comisiunei s'a exprimatū pentru votarea unui creditū mai mare, spre a se putē terminā cātū mai curēndū campania chinezā. Ar fi în adevērū unū mare bine pentru Francia dēcā s'ar putē terminā mai curēndū conflictulū cu China, care amenință a luā dimensiuni din ce în ce mai mari.

Unde se propagā ura și disprețulū în contra nōstrā.

Nu credemū sē fie surprinsū ministrulū Tisza, dēcā afirmāmū, cā isvorulū propagarei urei și disprețului în contra Romānilorū suntū institutele superiōre de învățământū maghiare. E cu neputință, ca »liberalulū« Colomanū sē nu fi aflatū, cā streinulū-maghiarū Dr. Wentzel Gustav, profesorū la universitatea din Peșta, își face cursulū sēu în modū scandalōsū.

În 20 Octombrie n. între orele 10 și 11 a. m., făcându-și cursul său din »Istoria universală a dreptului european,« vorbi între altele și despre Români. Eruditul profesor străin-maghiar dîse, că istoria noastră constă numai din povestiri, că e o șarlatăniă uriașă pretinzerea că suntem descendenți ai lui Romul și Rem, că el și ai săi pe Români numai la Balcani, de unde au venit aci prin secolul 12—13²⁾.

„Eruditul« nu s'a mulțămît a spune astfel de flăcări ci a pus studenților întrebarea:

»Sciți d-văstră ce e olahul?«³⁾

„Olahul e un nimic.«⁴⁾

Răspunsul acesta l'a dat tot eruditul — nimic. Apoi continuă:

»Pe cei dintîi Vlahi îi află eu aci pe munți. Dintre religii au adoptat pe cea greacă-orientală și că sunt foarte strîns legați cu hunii. În secolul 13 au fost aci și amintire de ei se face în cântecul Niebelungilor.«⁵⁾

Îl îndrumăm pe eruditul nimic Wențel Gustav să citească »Teoria lui Rösler« a d-lui Xenopol, căci e mai mare batjocura să figureze, cu cunoștințele istorice ce le are până acum, pe catedra unei universități, fie măcar și ungurescă.

LUPUL ȘI MIELUL.

„Ellenzék“ dela 21 Octombrie scrie sub titlul acesta următoarele:

»Protopopul român gr. cat. și un curator bisericesc din Clușiu s'au plînsu la primarul orașului, că făptuitor necunoscuți au făcut stricăciuni în jurul bisericii gr. cath. și a casei preoțesci, au stricat pereții. Protopopul și curatorul bănuiesc că toate aceste escese sunt rezultatul insultelor sistematice înșenate în contra Românilor și probabil că provin de la tinerimea universitară. Primarul îndată a făcut cercetarea, și din ea s'a descoperit, precum s'a convins în persoană și primarul însuși, că prefăcuta și tendențioasă pară a d-lui protopop și a soțului său, este lipsită de adevăr, nici căiri nu s'a aflat nici o urmă că s'ar fi făcut stricăciuni la biserica română și la locuința preotului ori în giurul ei; cel mult s'a aflat puțin vară cădută de pe pereții casei preotului, ce se întîmplă aproape la fiecare casă. Despre acesta, primarul a și înscințat astăzi pe protopresbiterul român, făcându-l tot odată atent la urmările grave ce ar rezultat din bănuelile rădicate, fără nici un motiv, în contra tinerimei universitare. Enunțarea d-lui primar o aprobăm pe deplin. Acei domni înșiși sunt obișnuiți a nelinisi, și acum fiindcă nu li s'a atins nici un fir de păr, le-ar plăce a provoca puțină certă, a striga că sunt persecutați, ca apoi foile ca »Gazeta« se pot scrie articuli cu atât mai murdari. Cunoștem această politică bizantină.»

Cunoștem și noi simțul de adevăr și dreptatea ungurescă, și credem deci că nu mai e

1) Csupa mesék.

2) Az oriasí schwindlerei hogy Romus és Rémus-tól származtatnak. Én találok öket csupán a Balkánokon és csak a 12—13 szban jöttek ide.

3) Tudják önök mi az olah?

4) Oláh az semmi.

5) Az első wlachokat itt találok a havasakon. A valásokból a görög-keletit követték és a hunokkal nagy közeli viszonyban vannak. A 13 szban itt voltak és említettnek a Niebelungenlied-ban.

de vorbită nici un cuvînt. Comentariile la bârfelile „mieilor căprii“ lăsam să și le facă fiecare Român, care ține la onora națională.

SCRILE DILEI.

»Székely Nemzet« ne aduce scirea, că Românii din Orăștia vor serba centenarul lui Horia și Cloșca. Se vor aduna, într'un loc secret bîndu vin maghiaru bun, vor înjură pe Maghiari. În fine se vor certă serbătoresce. În capul festivității stă Dr. Avram Tincu, cunoscutul agitator antimaghiar.

Trebuie că »Székely Nemzet« a scris rîndurile acestea bîndu vin bun și încă unguresc.

Comitetul de imunitate din parlamentul unguresc a decis, să facă propunere, de a estrada pe Iuliu Verhovay pentru defraudățiune și pe Emeric Szalay pentru crima de duell.

Cetim în »Voința Națională:« »În baza deciziunii ministeriale Nro. 34,690 din 4 Octombrie 1884, ministerul de finanțe aduce la cunoștința generală, că fabrica de hîrtie de lângă Bacău începînd a funcționa, conform art. 11 din legea generală a vămilor și ultimului paragraf de sub art. 17 pin convențiunea comercială cu Austro-Ungaria, exportul sdrențelor și petecilor de tot felul, destinate la fabricățiunea hîrtiei, este cu totul prohibit.»

»România liberă« scrie: »După propria cercetare, putem afirma cu siguranță în privința lucrărilor de fortificați, cele ce urmeză: Studiile s'au făcut de către oficerii noștri de geniu pentru totă împrejurimea orașului; executarea planului n'a început însă decît de o lună de zile la Otopeni; de vr'o 20 de zile la Mogoșoia, și astăzi pleacă o altă companie de geniu pentru fortul Tunari, proprietatea d-lui G. Vernescu. Directorul acestor enorme lucrări este d. col. Anton Berendei, comandantul regimentului I de geniu.»

Recensămîntul general al populației, care se va face, conform dispozițiilor luate, în cursul lunii Noemvrie viitoră, este destinat să de »Telegraful« din Bucuresci, a umple golul atât de simțit în țară din lipsa unei statistice care se pot arăta cît mai exact posibil numărul locuitorilor țării, împărțit pe diferite comune, districte, precum și pe alte categorii, d. e. profesiunea, etatea, etc. Aceste științe erau indispensabile din cauza înrîuririi lor asupra diferitelor servicii publice cît și asupra științei în diferitele sale manifestațiuni istorice, statistice, etnografice, etc. Recensămîntul populației nu s'a mai făcut la noi încă din anul 1859, și acesta, în starea actuală, nu ar mai pute servi în mod eficient diferitele servicii, căci, lăsînd de-o parte schimbările ce s'au putut opera într'un interval așa de îndelungat, nu trebuie să uităm că mijlocele de care se dispunea în acele timpuri erau departe de a pute corăspunde importanței științelor culese. Acestea sunt cauzele care au provocat recensămîntul actual care, după cum am mai dîs, nu caută decît să servescă interesele generale ale țării și ale științei.

În 21 Octombrie s'a pertractat în Nișni Novgorod procesul acelora, cari au luat parte la escesele în contra Jidivilor. Unsprezece acușati fură condamnați pentru uciderea la muncă silnică dela 12 până la 20 de ani; 27

pentru jaf dela 1 până la 3 ani închisore; 16 la închisore dela 2 săptămîni până la 3 ani; un acusat deportățiune în Siberia; 6 cu pedepsă de arest și unsprezece acușati fură achitați.

Conferința, care s'a adunat în Washington spre a determina primul meridian, luă o rezoluțiune în urma căreia se va privi ziua solară mijlocie ca și comună și se începă pentru tot pămîntul cu momentul, care începe mezul nopții pe meridianul cel dintîi. În concordanță cu începutul zilei civile se vor număra orele de la nulă până la 24 de ore. Să sperăm că în scurt timp va succede, să se începă calcularea astronomiei și nautice a timpului pretinzîndu-se după mezul nopții mijlocie.

CORESPONDENȚA NOSTRĂ DIN COMITATE.

Făgăraș, 10 Octombrie 1884.

Domnule Redactor! Între mijlocele, cari fac prospera o societate, fie aceea de orî-ce categorie, numără fără îndoială și starea materială a aceia, care stare cu cît e mai înfloritore, cu atît mai ușor se poate ajunge corporațiunea respectivă scopul său.

Societatea diletanților Români din Făgăraș »Progresul« ca să și potă desvolta cu succes activitatea apropiindu-se mereu de scopul pentru care s'a înființat, încă dela începutul său s'a născut aș căștiga ore care avere, fie aceea în bani, fie în alte obiecte necesare ei.

Cu mult mai mare ar fi astăzi averea acestei societăți, dacă ea n'ar fi lucrat până acum mai mult pentru prosperarea altor corporațiuni, precum: reuniunea femeilor, reuniunea învățătorilor cu centrul din Făgăraș cari încă își au scopul lor nobil.

Ca avere proprie a societății »Progresul« se pot enumera până acum mai multe obiecte, neapărat lipsă pentru membrii ei activi, donate de unii marinimoi domni și domne din loc și giur, alu cărora nume se vor publica cu altă ocaziune.

Ca să se facă un început și la înființarea unui fonduleț în bani, din care cu timpul se se potă procura și alte rechisite necesare societății, tinerimea română de aici în 25 Septembrie a. c. st. v., cu ocaziunea adunării generale a comitatului a arangeat o »petrecere socială de joc« cu venitul în favorul »Progresului«. Petrecerea a fost destul de animată și venitul în împrejurările de aici — mulțămitor.

Ca totdeauna și de astă dată petrecerea română a fost cercetată de un public ales fără osebire de naționalitate. D-nul inspector regiu de școle Schreiber Ferencz, reverendisimul d-nu vicar foraneu Alexandru Micu, corpul oficerilor, preoți din giur și alți fruntași de aici și apropiere, au contribuit mult la splendoarea petrecerei.

Costumul național românesc și acum a jucat rolul principal așa, că domnișorele: Hareti Popescu Emilia Ghiaja din loc, Rosalia Herțum din Perșani și Eugenia Trombitaș din Beclean, apoi domnele: Selegan din Șercaia, Boer din Bincumare și domnul Corneliu Popovici, comerciant din Hațeg în uniformă de curcan, prin pitorescele costume adevărat naționale române, au fermecat ochii publicului privitor.

Venitul total a fost 43 fl. 50 cr. v. a. din care detragîndu-se speșele de 31 fl. 84 cr. v. a. a rămas un venit curat de 11 fl. 66 cr. v. a. care sumă s'a pus la cassa de economii »Furnica« spre fructificare.

FOILETON Ū.

Influența limbii grece asupra dezvoltării cuvintelor și asupra literaturii limbii latine.

(Urmare)

Așa de tare au fost acei istoriografi cucerii de influența limbii grece, încât ei nu avu nici-o încredere*) în idiomul lor, adecă nu-l țineu de apt de a se scrie opuri istorice într'ensul. Cel dintîi bărbat roman, care a scris istoria Romei și a altor cetăți vechi italiice din timpurile cele mai vechi până în timpul său în

*) Nu ne prindă dar mirare, că limba noastră este considerată și astăzi de mulți Români învățați de neapăta pentru lucrări literare. Unii dîc, că n'are termeni tehnici, eră alții, că n'are expresii pentru tot felul de idei cunoscute în alte limbi. Să le ertăm deci, că și dînsii sunt cucerii cu totul de limbile streine, cari le cunosc, și n'au nici o încredere în limba română, susținînd, că ea n'are puterea de a forma cuvinte prin compozițiune, bună-mite ca cea germană și maghiară, prin urmare ea nu este aptă de nimic. Cei ce susțin această despre limba română sunt mult mai ignoranți față de densa, decît cucerii de limbile streine, ce le cunosc dînsii.

șapte cărți sub titlul **origines** în limba latină, a fost **Catone Censoriu (Cato Censorius)**, care la început ură limba greacă; eră mai târziu o iubă. Pentru aceea și el, ca antecesorii săi poeți, a trebuit să împrumute din limba greacă, cu toate că a păstrat arhaisme, ea: **topper, poteratur**, ș. alt.

Cu cît înaintă limba latină în dezvoltarea sa și pe terenul prosaic, cu atîta mai tare trebui să sufere a fi influențată de soru-sa greacă. Tesaurul său de cuvinte cel mărginit s'a înăvuită parte prin adopțiune de cuvinte grecesci modelate conform spiritului ei, parte prin formare de cuvinte nouă, a) prin derivațiune, și b) prin compozițiune, ca: **historia** (istoria), **nicatores** (νικατορ învingători), **niceteria** (νικητήρια serbare de învingere), **malacisso** (μαλακισσω molesesc), **ciuyra** (κινύρα ciniră, un instrument cu corde), **cluo** (κλώω aud). Rigiditatea, asprimea, nătangia și pronunțarea cea rea dispar din ce în ce și se înlocuesc prin contrarele lor. Numai ortografia nu căștigă până la Catone Censoriu mult în ficsarea sa. Astfel aflăm, că unele sunete vocalice și consonantale se schimbau foarte des unele cu altele, precum: **o** cu **u** și cu **au**, **e** cu **i** și **u** cu **y**, **d** cu **t** (uneori chiar cu **r**), **b** cu **v** și **g** cu **e**, s. e, **notrix** p. **nutrix**, **epistula** și **epistola**, **adulescens** p. **adolescens**; **vultur** p. **vultur**, **vultus** p. **vultus** (căutătură), **volnus** p. **vulnus** (rană), **avom** p. **avum** și

chiar **avos** p. **avus** (moș); **ornavet** p. **ornavit** (imposibil), **Menerva** p. **Minerva**, **intellego** p. **intelligo** (intelligu), ș. alt. La ablativul singular se scria de asemenea când **e** când **i**, precum: **carni**, **parti**, **sermoni** p. **carne**, **parte**, **sermone** (cu carne, parte, vorbire), **Claudius** p. **Claudius**, **plodo** p. **plaudo** (batu în palmi, aplaudu), **plostrum** p. **plaustrum** (caru de povară), **Cyclops** p. **Cyclops** (Ciclop), **Olumpus** p. **Olympus**; **bene** și **vene** (bine), **arbitrium** p. **arbitrium** (arbitriu, judecată), **albeus** p. **alveus** (albi, matcă), **Danubius** p. **Danuvius** (Dunărea); **set** p. **sed** (ci, dară), **quot** p. **quod** (ce, care) **apur** seu **apor** p. **apud**.

Din inscripțiuni pe petri aflăm, că **o** s'a scris mai pe pretinzîndea în loc de **u**, ca: **consol** p. **consul** (consul), **Samnio(m)** p. **Samnium**, **consentioni** p. **consentium** (consimtu), **hunc** p. **hunc** (pe acesta), **oino(m)** p. **unum** ș. alt. Însă acesta nu potă fi considerat de influență grecescă, pentru că idiomul poporului de rînd a avut **o** în loc de **u** și într'ensul s'a scris, precum s'a pronunțat. Totu asemenea putem deduce cu deplină siguranță, că poporul în idiomul său n'a pronunțat de loc pe **m**-final, ca: **Samnio** p. **Samnium** ș. alt.

Vedem dară din cele espuse mai sus, că limba Românilor, resp. limba latină, până la alu doilea resbelu punic șovăia în cōce și în colo în dezvoltarea sa, pentru

Cu ofertele marinimose au contribuit următorii domni: Vincențiu Grama, parochi 1 fl., Gerasim Grama, căpitan în pens. 50 cr., Vasile Literat, locotenente ces. reg. 50 cr., Danco apotecar 50 cr., Ion Mureșian diurnist 50 cr., Schreiber Ferencz, inspector regiu de școle 50 cr. Ion Roman advocat 50 cr. Alesandru Alisandrescu, advocat 50 cr., Alisandru Belle, pretor 1 fl., Moise Dêrlosea, notar cercual 50 cr., Heltmann Friedrich, învățător luth. 50 cr. și Emiliu Popu, notar 50 cr. v. a. suma 7 fl. v. a.

Acestoru marinimosi domni li se exprimă mulțămintă pentru ofertele d-lor de mare însemnătate pentru juna societate de diletanți români.

Nicolau Aron.
Secretarul societății.

CRONICA AGRICOLA.

Cum este arătura așa va fi și secerișul.

Anii buni, roditori au început să fie cam rari, pentru că pământul prin producțiunea continuă s'a cam sleit, a pierdut din puterea ce o avea. Până când acela era gras, nu reclamă o cultură mai îngrijită decât de ajuns să-l scormonesci puțin, și să-l semeni pentru ca să producă rode îmbelșugate, chiar și în ani de aceea, când accidentele atmosferice nu erau favorabile. Atunci avuția pământului era așa de mare în câtă suplinea atâta cultura defectuoasă câtă și alte împrejurări nefavorabile. Astăzi însă nu mai are pământul aceea forță. O secetă mai mică, o ploie cu sôre, un vânt rece, este de ajuns ca să compromită, sau în cazul cel mai bun să reducă secerișul.

În anul acesta chiar, în Mai a fost puțină secetă, erva era pârilită de arșița sôrelui în câtă vitele nu aveau ce să mănânce, totu atunci însă în locurile bine arate și săpate porumbul și alte plante erau verzi. Am vădit grădini în cari erau legume în pământ săpat și de altă parte era ierbă, care în luna lui Mai, din lipsa ploiei era ca arsă, pe când legumele erau vesele și nu sufereau de loc de secetă, deși nu le uda nimenea. Etă cum se esplică acestu lucru!

Este cunoscut că în pământul indelat, argilos — lutos — nu intră umezela. Un bulgare va fi uscat în mijloc și după ploile cele mai mari, nu se sfărâmă într-o veră înțregă. Acesta o scie fie-care agricultor. Cu cât vor fi însă părțile pământului mai mult depărtate unele de altele, seu rărute, cu atâta va primi mai multă umiditate în golurile ce le are și va pătrunde în adâncimea aceea în care este rărit pământul.

În timpul de ploie pământul arat seu săpat se umple cu apă, pe când cel nearat primește numai foarte puțin apă și cealaltă curge pe aci în colo. Acesta se întâmplă mai vârtos cu pământul argilos, de care avem mai mult în țară. Când urmeză secetă pământul cel nearat îndată își pierde puțină umezela și suferă, pe când cel ce a fost săpat seu arat pierde umezela numai la suprafața sa, unde formându-se un strat uscat, acesta împiedică evaporarea umezei ce se află în stratul inferior și aceea în timpul secetei se comunică stratului superior întocmai precum se urcă oleul pe fitilul unei cardele.

De sine se înțelege, că cu cât va fi pământul arat mai adânc, cu atâta primește în casă de ploie mai multă umiditate și prin urmare poate rezistă unei secete mai îndelungate.

Pământul care s'a arat bine de cu toamnă, peste iernă primește umezela multă și rezistă secetei de primăvară într-un mod admirabil. Adevărul este că dacă cineva va ara seu săpa pământul în timpul de secetă, acela se usucă perdându-și totă umezela, pentru aceea agricultorii practici nici odată nu prășesc porumbul în timpul de secetă îndelungată, ci așteptă o ploie. Acesta însă nu va se dica că este bine ca pământul arat să aibă la suprafața o scôrță, din contră cu cât va fi pământul la suprafața sa mai rar, cu atâta primește mai multă umezela din atmosferă, în timpul nopții.

Rădăcinile plantelor străbat în pământ în adâ-

cime considerabilă, mai vârtos când întinpină în calea lor pământul bun. Sunt plante ale căror rădăcini străbat la o adâncime de 2—3 stinjen și mai bine, spre exemplu luțerna. Plantele spicoase și porumbul încă își întind rădăcinile până la 2—3 palme. La totu casul se poate constata că rădăcinile plantelor întră într-o adâncime de cel puțin o palmă, de unde își sugă nutrimentul în cazul când află acolo pământ gras și cultivat.

Ar crede poate cineva că plantele își întind rădăcinile în latură, în apropierea suprafeței pământului. Acesta însă se întâmplă acolo unde plantele stau rari. După ce însă cele mai multe plante cultivate se sementează dese, pe cum grăul, orzul, inul etc., acestea nu-și pot întinde rădăcinile în latură, din cauză că se întalnesc cu ale celeilalte, prin urmare sunt constrinse a se întinde în jos, presupunându că nu întinpină pedic, ci pământ bun și rărit, care le atrage. Din contră unde întinpină pământ vârtos — ne arată — lipsit de umezela și grăsimă, rădăcinile sunt constrinse a se întinde în latură, încercându-se cu rădăcinile plantelor din giur, unde formeză o țesătură de rădăcini și se nutrește una pe socotela celeilalte. Dela un timp plantele mai slabe trebuie să pără, rămânând numai cele mai tari, cari mai vegeteză până este umezela în pământ, îndată ce urmeză însă o secetă, fie și mai scurtă, se usucă totu din lipsa nutrimentului. Acesta se poate observa adeseori pe câmpiile sementeate.

Cu cât va fi pământul arat mai adânc, cu atât vor pute stă plantele mai dese și vor ajunge mai multe la perfecțiune.

Este constatată dară că arătura adâncă rezistă în contra secetei. (Va urma).

JULES FAVRE ȘI BISMARCK.

»Gaulois« publică un comunicat interesant dintr-o carte, ce în curând va apăre, a comitelui d'Herisson, adiutantul de odinori al generalului Trochu. Comunicatul lui »Gaulois« vorbește despre întelnirea, ce a avut-o la 24 Ianuarie 1871 comitele Bismarck și Jules Favre în Versailles. D'Herisson scrie următoarele:

»În ziua acesta de dimineață dușii la ante-garda prusiană din Sevres o scrisore a lui Jules Favre, prin care ministrul cerea o audiență dela cancelarul Bismarck se învoia de a primi pe Jules Favre de cu sêra seu în ziua venitoare. Plecărăm numai decăt: Jules Favre, ginere-seu și eu. Ne suirăm în căruța împăratului, de pe ușile căreia insignele familiei împărătesci fură depărtate. În Paris se vorbea deja, că Jules Favre are de gând să facă învoială cu inimicii și vrednicii gardiști naționali se deciseră a nu-l lăsa să iasă din orașul impresurat. Ajungându la gardă, acoperiiu cu corpul meu ferestra căruții și imi arătau biletul de legitimare, în timpul ce Jules Favre s'a retras în fundul căruții... Din Sevres am mers la Versailles cu o trăsura veche însoțit de o suită de călăreți și am tras la hotelul domnei Fessé, unde era încuierat Bismarck. Ne suirăm în primul etagiu la Bismarck. După ce se salutară, Jules Favre declară că a venit să continue tractările întrerupte din Ferrières. Bismarck îndată îl întrepruse dicându-l: »Situatiunea de atunci până acuma s'a schimbat, și decăt d-ta ai ține morțiș la principiul de atunci: »Nici o palmă de loc din teritoriul nostru, nici o petrică din fortărețele noastre,« atunci toate vorbele înzadar vor fi. Timpul meu este scump, al d-tale încă este scump, și nu sciu de ce se-lu pierdem înzadar.« După aceea schimbându tonul continuă: »De când ne-am întâlnit în Ferrières, d-ta, d-le ministru, mult ai încăruntit.« Jules Favre țise, că grile guvernării l-au făcut să încăruntescă. »Dar pe de altă parte,« continuă Bismarck, »ai venit și târziu, colo după ușa aceea așteptă trimisul lui Napoleon III, și voiesc să încep tractările cu densul.« Ar fi greu de a zugrăvi spaima ce cuprinsă pe ministrul Jules Favre la auzul acestor cuvinte. Bismarck își observă îndată marele avantaj, și privind neîncetat la ușa, în dosul căreia se află poate numai un cuier de haine, țise: »Dar pentru ce ore se tractez eu cu d-ta? pentru ce se dau republicei d-vostre timbrul legalității, înche-

ind un tractat cu reprezentantul ei? După dreptate, d-vostre sunteți numai nise rebeli! Împăratul d-vostre, decăt se va întorce, va ave dreptul, se ve înpuce pe tot ca pe nise trădători și rebeli.« — »Dar decăt se va întorce, va izbucni războiul civil, anarhia!« răspuse Jules Favre. »Așa de bine le scii d-ta acestea?« Dar nu sciu ce ne-ar pute strică războiul, nouă Germanilor!« »Nu te temi, d-le comite, că decăt vom fi duși până la extreme, vei face împotrivirea noastră și mai tenace?« »Da, împotrivirea d-vostre,« răspuse cancelarul într-un ton aspru. Ei bine, nu fii așa de mândru cu rezistența d-vostre. Să scii d-le, că decăt Trochu ar fi general german, încă în sêra acesta așu dă ordin să-l impuse. Nimenea n'are dreptul, ascultă-mă bine, ca pentru o ticălosă gloriă militară să espună fometei un oraș locuit de 2 milioane de suflete. Liniele ferate sunt pretutindenea stricate, și decăt în două zile nu vor fi restituite, atunci în Paris vor muri omenii cu sutele de mii pe zi. Nu vorbi de rezistența d-vostre, căci e păcat!« — Și se sculă luându-și rămas bun, cu mâna pe încuetoarea ușei, în dosul căreia așteptă — precum țise Bismarck — reprezentantul lui Napoleon III. Jules Favre sare îndată și alergă după el, îl prinde de mână și esclamă: »Nu, nu! Ne învoim la totu ce vrei, numai după atâtea nenorociri, nu mai aruncă asupra Franciei și batjocura, ca să fie silită a mai suferi pe un Bonaparte!« și pe când ședea erăși, Jules Favre încep să laude avantajele republicei, care este în stare se suporte grelele și rușinoșele condițiuni, și care singură e în stare să garanteze ducerea la îndeplinire a tractatelor ce se vor face cu Germania etc. Bismarck suridea. În cinci minute s'a făcut învoiala de a cedă Franța teritoriu și a da despăgubire de război! Pe la șapte ore Bismarck ne invită la prânț. Contele Bismarck, care încă totu nu consideră pe Jules Favre de plenipotențiar, de ministru, mă invită să șez la drepta sa, er Jules Favre ocupă locul la stînga cancelarului, care mănca cu multă poftă și bea bere și șampania dintr-o cupă mare de argint, împodobită cu inițialele numelui seu. Întră societate vorbea franțuzesc. Cancelarul mă surprinse spunându-mi că mă cunoșce din 1866 când i-am fost recomandat de prințesa Menciocof. Într'acestea bietul Jules Favre, făr' a pronunță un singur cuvânt, stă ghemuit pe scaunul seu. Decăt vorbea cineva tresărea ca în vis și imediat se ștergea cu batista la ochi. Ce e drept eu respectam această patriotică durere. dar mi-ar fi părut mai bine, decăt s'ar fi stăpănit mai mult, și ca să paralizeză efectul purtării sale, de totu vesel și țise: »Nu credeți, că suntem așa de morți de fome, — cum s'a răspândit fama.«

»Noi suntem elastiți, și pentru aceea ridem și glumim, în timp ce altă națiune deja de mult ar fi zdrobită de durere. La începutul asediului locuitorii din oraș erau necăjiți pe polițiști și vreu să arunce în apă. Polițiștii erau băgători de sêmă și totu câte trei umblau pe stradă. Dar acum nimenea nu le mai are grija și umblă numai câte doi. Se dice că cei ce au mai rămas în vieț au măncat pe altu treilea.« După prânț s'a început redactarea textului condițiilor de pace.

ULTIME SCIRI.

Agramu, 23 Octomvre. — Incercările de a încheia un armistițiu între guvernamental și Starceviciani n'au reșit.

Berlinu, 22 Octomvre. — Se asigură că Bismarck nu voiesce a admite pe ducele de Cumberland la succesiune de tron în Braunschweig, sub nici o condițiune.

Paris, 23 Octomvre. — S'au mobilizat 12,000 soldați spre a fi trimiși ca întărire în China. Anglia a oferit mijlocirea ei în cêrta Franciei cu China.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

ca li lipsia pe de o parte terenul de dezvoltare, er pe de altă imboldul la acesta. Și progresele, ce le făcu, și schimbările, ce le suferi până pe acel timp, sunt foarte neînsemnate.

Dér întrând Romanii cu Atena în strinsă legătură în privința culturii istorice, filosofice, istorice și pedagogice, progresele și schimbările, ce limba latină le suferi, deveni totu mai însemnate, și ea însăși ajunge aceea perfecțiune, ce o întinpinăm în opurile clasice ale ei. Într'acestea ea se mișcă cu ușurătate, cu îndemnatate, cu eleganță și suavitate întră totă scurțimea și matitatea prin toate formele prosei și ale poeziei.

După alu doilea resbelu punic, care a fost foarte greu dar glorios pentru Romani, puterile spirituale și organele de vorbit ale acestora căștigă un câmp totu mai mare de activitate. Elocința regulată și arta stilistici se fac de neapărată trebuință. Elocința începe acuma a-și jua însemnata rolă în for și în senat, a-și cunoșce puterea și chiamarea și a da reprezentanților sei rangul întâi după comandantii victorioși. Romanii cunosc însemnătatea unei cuvântări bogate în idei, bineintocmite în interiorul seu, îmbrăcate într-o formă estetică frumoasă, și că îndemnatatea într'acesta își face drumul la onore și gloriă, la vață și la cele mai înalte funcțiuni în stat. Pentru aceea ei se puseră cu totu de-adinsul pe studiile gramatice, filosofice stilistice și retorice. Dacă la

toate acestea a venit indemnul dela Greci, resp. din limba greacă clasică, apoi totu aceștia li-au stat Romnilor la îndemână cu de toate.

Grecii, cari simțiră îndată dorința Romanilor de a-le învăț limba și literatura, veni la Roma și dera întru instrucțiune în gramatică, în stilistică, în retorică și în filosofie. La început erau mai cu sêmă omeni din straturite mai de jos ale poporului, sclavi și libertini, cari instrau în Roma sciințele grecesci.

Abia în anul 167 a. Chr., când mai mult de 1000 de Achei culți și fruntași, între aceștia și Polibiu (Polybius, istoric), au fost aduși ca ostatici la Roma, mai departe în anul 166 a. Chr., când filosoful și retoricul grecu Crate(s) din Malu (Mallus) ca sol al regelui Atalu (Attalus) din Pergamu petrecea în Roma mai întâi în afaceri politice, apoi din cauză, că-și frânsese un picior, și la rugările mai multor junii romani ține prelegeri filosofice în cetate, căștigă Romanii o idee înaltă despre respectivele studii, folosiră instrucțiunea lui Crate(s) și începură a se pregăti teoretice și practice pentru viitoarea lor chiamare ca oratori.

Cu dece ani mai târziu (156) afară în Roma cei trei soli atenieni, cari erau totdeodată filosofi și oratori, Carneade(s), Diogene(s) și Cristolau(s) o primire mai bună îi mai entusiastă. Fiindcă senatul trebui se desbată multu timp asupra subiectului misiunii lor, ei deschi-

seră prelegeri publice și secerară așa de mari aplause, producându asupra tinerimei romane un astfel de efect, încâtu Catone cel bătrân nu sciu, ce să facă mai în grabă, decăt să indemne pe senat a da acelor streini câtu mai curându rezoluțiunea, ca să se ducă din cetate. Dară, după-ce tinerimea romană a gustat odată din bănuitul venin, n'a mai putut împedca nimica. Filosofi oratori și gramatici greci veniau mereu la Roma. Seu că junii romani, voindu a se cultiva ca oratori, peregrinau la Grecia, la orașele elenice, unde se deschiseră școle filosofice și retorice, la Atena, la Rodu, la Alexandria etc. și se împărțiau acolo de instrucțiunea dorită. Alți Romani fruntași luau în casă pentru fii lor învățatori din Grecia. Astfelu chiar Catone cel bătrân ave în casa sa un sclav ca gramatist.

Cele dintăi cărți grecesci, dice că le-a adus Emiliu Paulu la Roma la anul 168 a. Chr. Instrucțiunea eră parte teoretică parte practică, parte orală, parte scripturistică. Ea constă parte din discursuri asupra cugetării corecte și a întrebunțării cugetelor, asupra gramaticei, stilistici, metrici, sinonimice, din lectura scriitorilor de modelu în prosă și în poezie, din traduceri din greca în latina, mai ales a cuvântărilor grecesci.

(Va urma).

Cursul la bursa de Viena
din 23 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.—	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.35	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.25
Rentă de hârtie 5%	88.80	Imprumutul cu premiu ungar.	115.30
Imprumutul căilor ferate ungare	143.—	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	115.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (1-ma emisiune)	97.—	Renta de hârtie austriacă	80.95
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (2-a emisiune)	119.30	Renta de arg. austr.	82.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (3-a emisiune)	104.—	Renta de aur austr.	103.15
Bonuri rurale ungare	100.70	Losurile din 1860	135.25
Bonuri cu cl. de sortare	99.75	Acțiunile băncel austro-ungare	861.—
Bonuri rurale Banat-Timiș	100.	Act. băncel de credit ungar	289.75
Bonuri rurale transilvane	99.75	Act. băncel de credit austr.	288.90
		Argintul — Galbini împărătesci	5.78
		Napoleon-d'ori	9.69 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.85
		Londra 10 Livres sterlinge	122.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 10 Octomvre st. v. 1884.

Renta română (5%)		
Renta rom. amort. (5%)		
convert. (6%)		
Impr. oraș. Buc. (20 l.)		
Credit fonc. rural (7%)		
" " (5%)		
" " urban (7%)		
" " (6%)		
" " (5%)		
Banca națională a României	1418	
Ac. de asig. Dacia-Rom.	370	
" " Națională	241 1/2	
Aur	6.05%	
Bancnote austriace contra aur	2.07	2.08

Cursulu pieței Brașov
din 24 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	9.06	Vend.	9.07
Argint românesc		9.—		9.05
Napoleon-d'ori		9.66		9.68
Lire turcesce		10.92		10.98
Imperiali		9.90		9.92
Galbeni		5.66		5.68
Scrisurile fonc. » Albina		100.—		101.50
Ruble Rusesci		123.—		124.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Tarifa anunțurilor și inserțiilor

în „Gazeta Transilvaniei.“

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserții și reclame pag. a III linia à „ — „ 10

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10 ⁰⁰
" " " 5—8 "	15 ⁰⁰
" " " 9—11 "	20 ⁰⁰
" " " 12—15 "	30 ⁰⁰
" " " 16—20 "	40 ⁰⁰
Dela 20 de repetiri în sus	50 ⁰⁰

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 113 Mai 1884.

Vindecare Radicală și Rapidă

de tôte

Bólele Nervóse, Epileptice și Secrete

numai prin metoda mea.

Onerariile nu se dau decât după restabilirea completă.

DR. PROF. A. MALASPINA,

membru al mai multor societăți științifice

106. Faubourg St. Antoine. — PARIS.

Tratarea se face prin corespondență.

De observat.

Epilepsia.

Cei ce suferă de spasmi, de cărcei și de nervi găsesce ajutor sigur prin metoda mea. Onerariile se dau după ce se vor observa succese.

Tractarea în scris. S'au vindecat sute de ómeni.

Prof. Dr. Albert,

distins, pentru deosebitele succese, de către societatea științifică franceză cu marea **medaliă de aur cl. I.**

6. Place du Frêne, PARIS.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta					Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus				
Bucuresc	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35			
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55			
Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințul de jos	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28			
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibot	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30			
Feldiára	2.44	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Óraștia	5.02	12.13	—	Glogovaț	4.00	6.20			
Apatia	3.03	7.09	7.07	—	Várad-Velenceze	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyrok	4.16	6.39			
Agostonfalva	3.18	7.09	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Pauliș	4.47	7.19			
Homorod	3.51	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branicica	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39			
Hașfaleu	4.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	Conop	5.25	8.11			
Sighișora	5.11	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Gurasada	7.15	3.09	—	Zam	5.57	8.49			
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Zam	7.49	3.48	—	Bérvova	6.18	9.18			
Mediaș	6.00	12.11	1.23	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Soborșin	8.32	4.37	—	Soborșin	7.11	10.27			
Coșca mică	6.29	12.35	2.07	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Bérvova	9.19	5.30	—	Zam	7.48	11.18			
Micăsasa	—	12.54	2.27	—	Huedin	7.32	3.21	6.01	—	Conop	9.40	5.58	—	Gurasada	8.22	11.57			
Blașiu	7.02	1.29	3.06	—	Stana	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27			
Crăciunelt	—	1.45	3.22	—	Aghiriș	8.12	4.34	—	—	Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57			
Teiuș	7.38	2.26	4.15	—	Ghirbău	8.24	4.52	—	—	Gyrok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45			
Aiud	7.55	2.48	4.44	—	Nedeșdu	8.38	5.11	—	—	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58			
Vințul de sus	—	3.12	5.10	—	Clușiu	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	Óraștia	10.47	3.46			
Uióra	—	3.19	5.19	—	Clușiu	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20			
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	—	Clușiu	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.00	2.10	7.27	Vințul de jos	11.46	5.06			
Ghiriș	8.48	4.10	6.38	—	Clușiu	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15			
Apahida	—	5.39	8.51	—	Clușiu	12.04	9.49	8.53	—	—	6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00			
Clușiu	10.08	5.59	9.18	—	Clușiu	12.12	9.58	—	—	—	—	—	—	—	—				
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	—	Clușiu	12.19	10.07	—	—	—	—	—	—	—	—				
Ghirbău	—	6.54	8.34	—	Clușiu	12.45	10.42	9.17	—	—	—	—	—	—	—				
Aghiriș	—	7.10	8.59	—	Clușiu	1.15	11.32	9.40	—	—	—	—	—	—	—				
Stana	—	7.25	9.35	—	Clușiu	1.44	12.03	—	—	—	—	—	—	—	—				
Huedin	11.33	7.49	10.16	—	Clușiu	2.00	12.24	10.12	—	—	—	—	—	—	—				
Ciucia	12.06	—	7.49	—	Clușiu	2.34	12.43	—	—	—	—	—	—	—	—				
Bucia	—	9.11	12.47	—	Clușiu	2.52	1.22	10.45	—	—	—	—	—	—	—				
Bratca	—	9.29	1.21	—	Clușiu	3.27	2.24	11.07	—	—	—	—	—	—	—				
Rév	12.51	—	9.29	—	Clușiu	4.01	3.06	11.29	—	—	—	—	—	—	—				
Mező-Telegd	1.21	—	9.29	—	Clușiu	4.50	4.17	12.15	—	—	—	—	—	—	—				
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.29	—	Clușiu	5.08	4.51	12.30	—	—	—	—	—	—	—				
Várad-Velinte	—	—	9.29	—	Clușiu	6.47	7.07	1.32	—	—	—	—	—	—	—				
Oradea-mare	1.49	—	9.29	—	Clușiu	7.36	8.10	2.04	—	—	—	—	—	—	—				
Oradea-mare	1.54	—	9.29	—	Clușiu	8.09	8.46	2.24	—	—	—	—	—	—	—				
P. Ladány	3.14	—	9.29	—	Clușiu	8.41	9.20	2.44	—	—	—	—	—	—	—				
Szolnok	5.10	—	9.29	—	Clușiu	9.20	10.15	3.15	—	—	—	—	—	—	—				
Buda-pesta	7.30	—	9.29	—	Clușiu	—	6.00	3.25	—	—	—	—	—	—	—				
Viena	2.00	—	9.29	—	Clușiu	—	6.57	4.03	—	—	—	—	—	—	—				
		—	9.29	—	Clușiu	—	7.32	4.28	—	—	—	—	—	—	—				
		—	9.29	—	Clușiu	—	—	10.25	—	—	—	—	—	—	—				

Nota: Órele de noapte sunt cele dintre liniile gróse